

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 16376/2557

ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด โดย บริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี จำกัด บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย และบริษัทบริหารสินทรัพย์ สุขุมวิท จำกัด ผู้สวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ บริษัทบางกอกข้าวหอม จำกัด กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 654, พ.ร.บ.การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 มาตรา 14, พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2475 มาตรา 3, ป.วิ.พ. มาตรา 142, พ.ร.ก.บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 มาตรา 7, พ.ร.ก.บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 มาตรา 10

ย่อ / หลักกฎหมาย

ขณะจำเลยที่ 1 ทำสัญญากู้ยืมเงินกับโจทก์ โจทก์ประกาศอัตราดอกเบี้ย ณ วันที่ 29 ธันวาคม 2536 กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (เอ็ม แอล อาร์) ร้อยละ 11.5 ต่อปี ลูกค้ารายย่อยชั้นดี (เอ็ม อาร์ อาร์) ร้อยละ 13.25 ต่อปี แต่ในสัญญากู้ยืมเงินระบุดอกเบี้ยไว้ อัตราร้อยละ 19 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยในกรณีลูกค้าผิดเงื่อนไขการชำระหนี้ แม้ว่าโจทก์เป็นธนาคารพาณิชย์ การคิดอัตราดอกเบี้ยมิได้อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา 654 แต่การคิดอัตราดอกเบี้ยของโจทก์พึงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของ พ.ร.บ.การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 มาตรา 14 ซึ่งกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ซึ่งโจทก์ออกประกาศดอกเบี้ยและส่วนลดตามอัตราดอกเบี้ยแต่ละกรณีตามประกาศดังกล่าว ดังนั้น การที่โจทก์กำหนดอัตราดอกเบี้ยในสัญญาเกินกว่าประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศของโจทก์ดังกล่าวข้างต้น จึงถือว่าเป็นการปฏิบัติฝ่าฝืนต่อ พ.ร.บ.การธนาคารพาณิชย์ฯ อันต้องห้ามตาม พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.2475 มาตรา 3 (ก) จึงเป็นโมฆะ โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยเงินกู้จากจำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 เพียงอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ผิดนัดเป็นต้นไป โจทก์มีหนังสือทวงถามให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ทั้งหมดให้เสร็จสิ้นภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือ โดยมีการส่งหนังสือทางไปรษณีย์ไปตามภูมิลำเนาของจำเลยที่ 1 แต่ส่งไม่ได้เนื่องจากไม่มารับภายในกำหนด กำหนดระยะเวลาที่ให้จำเลยที่ 1 ปฏิบัติตามข้อความในหนังสือยังไม่อาจเริ่มนับ จึงให้ถือเอาวันที่โจทก์ฟ้องคดีนี้เป็นวันที่เริ่มคิดดอกเบี้ยเงินกู้ ส่วนดอกเบี้ยสำหรับหนี้ที่เบิกเงินเกินบัญชีที่ศาลอุทธรณ์กำหนดให้คิดในอัตราร้อยละ 12.75 ต่อปี คงที่นับแต่วันที่ 21 มกราคม 2538 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จนั้น เป็นการคิดดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชีในอัตราสำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี (เอ็ม อาร์ อาร์) ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏตามบันทึกการคำนวณดอกเบี้ยและประกาศอัตราดอกเบี้ยว่าโจทก์ประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเป็นระยะ ๆ ดังนั้นหากนับถัดจากวันที่ 21 มกราคม 2538 เป็นต้นไป โจทก์ประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้กู้ยืมสำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี (เอ็ม อาร์ อาร์) ในอัตราที่ต่ำกว่าร้อยละ 12.75 ต่อปี จะทำให้การคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 12.75 ต่อปี ดังกล่าวเป็นการคิดดอกเบี้ยที่เกินกว่าประกาศของโจทก์ในช่วงนั้นได้ จึงเห็นสมควรแก้ไขโดยกำหนดให้จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 ชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์นับแต่วันที่ 21 มกราคม 2538 เป็นอัตราสำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี (เอ็ม อาร์ อาร์) ปรับเปลี่ยนขึ้นลงตามประกาศของโจทก์ แต่ไม่เกินกว่าอัตราร้อยละ 12.75 ต่อปี ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามภาวะตลาดการเงิน ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศของโจทก์ ซึ่งออกตามความในมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ.การธนาคารพาณิชย์ฯ กรณีเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้น

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งเจ็ดร่วมกันหรือแทนกันชำระเงิน 220,594,139.57 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 167,543,699 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 ให้การขอให้ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณา ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องจำเลยที่ 2 และที่ 3 และอนุญาตให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี จำกัด เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 โดยจำเลยที่ 5 ถึงที่ 7 ในฐานะส่วนตัวและในฐานะทายาทโดยธรรมของนายสมเชษฐ ร่วมกันชำระเงิน 120,705,358.87 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 12.75 ต่อปี ของต้นเงิน 36,657,490.04 บาท นับแต่วันที่ 21 มกราคม 2538 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ โดยหักเงิน 29,000,000 บาท ออกจากยอดหนี้ค้างชำระในวันที่ 10 กรกฎาคม 2539 ชำระดอกเบี้ยก่อนชำระต้นเงิน ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 19 ต่อปี ของต้นเงิน 75,178,422.80 บาท นับแต่วันที่ 27 ธันวาคม 2540 ถึงวันที่ 10 มิถุนายน 2540 ของต้นเงิน 3,714,737.27 บาท นับแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2540 ถึงวันที่ 10 มิถุนายน 2542 ดอกเบี้ยของต้นเงิน 78,893,159.97 บาท อัตราร้อยละ 18.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 มิถุนายน 2542 ถึงวันที่ 19 มิถุนายน 2542 อัตราร้อยละ 18 ต่อปี นับแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2542 ถึงวันที่ 14 สิงหาคม 2542 อัตราร้อยละ 17 ต่อปี นับแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2542 ถึงวันที่ 7 ธันวาคม 2542 อัตราร้อยละ 16 ต่อปี นับแต่วันที่ 8 ธันวาคม 2542 ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2542 และอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2542 จนกว่าจะชำระเสร็จ ดอกเบี้ยถึงวันฟ้อง (วันที่ 16 พฤษภาคม 2543) กำหนดให้ไม่เกิน 53,050,440.57 บาท เท่าที่โจทก์ขอมา กับให้จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 ร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 80,000 บาท โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 ร่วมกันชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 19 ต่อปี ของต้นเงิน 75,178,422.80 บาท นับแต่วันที่ 27 ธันวาคม 2540 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2542 ของต้นเงิน 3,714,737.27 บาท นับแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2540 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2542 ดอกเบี้ยของต้นเงิน 78,893,159.97 บาท อัตราร้อยละ 18.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2542 ถึงวันที่ 19 มิถุนายน 2542 กับอัตราร้อยละ 16 ต่อปี นับแต่วันที่ 8 ธันวาคม 2542 ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2543 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ก่อนศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาได้อนุญาตให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยสวมสิทธิเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ โจทก์ฎีกา ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา บริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด ยื่นคำร้องขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยผู้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ พิเคราะห์แล้ว ปรากฏว่า ผู้ร้องเป็นนิติบุคคลโดยจดทะเบียนเป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 เมื่อบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยผู้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ได้ออนสินทรัพย์ และ สิทธิเรียกร้องทั้งหมดในคดีนี้แก่ผู้ร้องแล้ว ผู้ร้องยอมสวมสิทธิเข้าเป็นคู่ความแทนผู้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ได้ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 มาตรา 7 จึงอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนผู้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ตามขอ ศาลฎีกาแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2531 จำเลยที่ 1 เปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันกับโจทก์ เลขที่ 019 - 1 - 06015 - 0 ตกลงใช้เช็คเบิก

ถอนเงินจากบัญชี และวันที่ 22 มีนาคม 2531 ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับโจทก์ ในวงเงิน 1,000,000 บาท ต่อมาวันที่ 17 สิงหาคม 2531 และวันที่ 29 ธันวาคม 2536 เพิ่มวงเงินครั้งที่ 1 และที่ 2 จำนวน 20,000,000 บาท และ 4,000,000 บาท ตามลำดับ รวมเป็นวงเงิน 25,000,000 บาท ตกลงดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ยอมให้โจทก์ปรับเปลี่ยนอัตรดอกเบี้ยได้โดยไม่ต้องแจ้งตามประกาศโจทก์ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดชำระดอกเบี้ยทุกสิ้นเดือน หากผิดนัดยอมให้คิดดอกเบี้ยทบต้น ตามคำขอเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน สัญญาเบิกเงินเกินบัญชีและบันทึกข้อตกลงแก้ไขสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 กับวันที่ 29 ธันวาคม 2536 จำเลยที่ 1 ทำสัญญากู้เงินและรับเงินไปจากโจทก์ 2 ฉบับ ฉบับแรก 80,000,000 บาท และฉบับที่สองอีก 8,000,000 บาท ตกลงดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 19 ต่อปี ตามสัญญากู้ยืมเงิน เพื่อเป็นประกันหนี้ วันที่ 22 มีนาคม 2531 จำเลยที่ 2 และนายสมเชษฐ ทำสัญญาค้ำประกันหนี้ของจำเลยที่ 1 ในวงเงิน 11,000,000 บาท โดยยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม วันที่ 12 กรกฎาคม 2531 จำเลยที่ 3 และนายสมเชษฐทำสัญญาค้ำประกันหนี้ของจำเลยที่ 1 ในวงเงิน 10,500,000 บาท โดยยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม และจำเลยที่ 2 ถึงที่ 7 ร่วมกับนายสมเชษฐและนายวินัย ทำสัญญาค้ำประกันหนี้ทุกประเภทของจำเลยที่ 1 รวม 10 ฉบับ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2534 นายสมเชษฐถึงแก่ความตาย มีจำเลยที่ 5 ถึงที่ 7 เป็นทายาท ระหว่างวันที่ 10 กรกฎาคม 2539 ถึงวันที่ 24 ธันวาคม 2540 จำเลยที่ 4 และที่ 5 มอบอำนาจให้นายพิชิต โอนทรัพย์จำนองตั้งอยู่ที่อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา โดยมีที่ดินที่โจทก์ตกลงรับโอนรวม 20 แปลง ติราคาชำระหนี้ของจำเลยที่ 1 เป็นเงิน 82,478,814 บาท ศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงว่า การโอนทรัพย์จำนองนี้โจทก์ได้กล่าว โจทก์ได้นำไปหักกลบลบหนี้ประเภทตัวสัญญาใช้เงินค่าสินค้าต่างประเทศซึ่งจำเลยที่ 1 เป็นหนี้โจทก์ นอกเหนือจากหนี้ที่โจทก์นำมาฟ้องเป็นคดีนี้แล้วยังมีเงินเหลืออีก 264,594 บาท ซึ่งโจทก์จะต้องนำไปหักออกจากหนี้กู้ยืมเงิน แต่โจทก์ไม่ได้นำเงินที่เหลือจากการหักกลบลบหนี้ประเภทตัวสัญญาใช้เงินค่าสินค้าต่างประเทศไปหักหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินยอดหนี้ตามฟ้อง จึงไม่ถูกต้อง และต้องนำเงินที่เหลือจำนวน 264,594 บาท ไปหักกับดอกเบี้ยค้างชำระตามสัญญากู้เงินเสียก่อน โจทก์อุทธรณ์ว่า โจทก์นำเงินที่เหลือจากการหักกลบลบหนี้ประเภทตัวสัญญาใช้เงินค่าสินค้าต่างประเทศไปหักทอนหนี้ตามบัญชีเงินกู้แล้วตามการดัดบัญชีเงินกู้ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้นำเงินจำนวนเดียวกันไปหักชำระหนี้ดอกเบี้ยค้างชำระตามสัญญากู้เงินซ้ำอีก เป็นการไม่ชอบ ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า โจทก์มีภาระต้องพิสูจน์ว่าได้นำเงินที่จำเลยที่ 4 ถึงที่ 7 โอนทรัพย์จำนองนี้ไปหักทอนหนี้จากบัญชีเงินกู้จำนวนเท่าใด แต่ทางนำสืบโจทก์ยังรับฟังไม่ได้ว่ามีหักทอนเงินจำนวนดังกล่าวออกจากบัญชีเงินกู้ตามที่โจทก์อุทธรณ์ ที่ศาลชั้นต้นนำเงินจำนวนดังกล่าวไปหักออกจากดอกเบี้ยค้างชำระตามสัญญากู้เงินชอบแล้ว ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์มีว่า ที่ศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงว่า โจทก์ยังนำมูลค่าทรัพย์จำนองหักชำระหนี้ไม่ครบถ้วนเป็นการวินิจฉัยในข้อที่มีได้กล่าวในฟ้องนอกเหนือประเด็นข้อพิพาท และเป็นการฟังข้อเท็จจริงผิดไปจากภาระการพิสูจน์หรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่า คดีนี้จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 ให้การรับว่า จำเลยที่ 1 ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีและสัญญากู้เงินโจทก์จริง แต่มีการโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์จำนองหักชำระหนี้ ภาระการพิสูจน์จึงตกแก่ฝ่ายจำเลย ฝ่ายจำเลยนำสืบไม่ได้ ข้อเท็จจริงจึงต้องรับฟังตามที่โจทก์นำสืบรายการชำระหนี้ตามการดัดบัญชีเงินกู้และการดัดบัญชีตามสัญญาใช้เงินค่าสินค้าต่างประเทศว่ามีการหักชำระหนี้ครบถ้วนแล้วนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 ให้การรับและกล่าวอ้างข้อเท็จจริงใหม่ดังที่โจทก์ฎีกาจริง แต่เมื่อจำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 นำสืบไม่ได้

ว่าหนี้ทั้งหมดจะนำไปโดยการหักกลบลบหนี้ดังกล่าว จึงมีประเด็นที่ศาลจะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินจำนองหักชำระหนี้นั้น โจทก์นำไปหักชำระหนี้เพียงใด เพื่อนำไปสู่ประเด็นข้อพิพาทตามคำฟ้องของโจทก์ว่า จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์เพียงใด ซึ่งเป็นประเด็นข้อพิพาทที่โจทก์ต้องมีการการพิสูจน์ ดังนั้น ที่ศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงว่า โจทก์ยังนำมูลค่าทรัพย์สินจำนองหักชำระหนี้ไม่ครบถ้วนจึงมิใช่เป็นการวินิจฉัยในข้อที่มีได้กล่าวในฟ้อง หากแต่เป็นการวินิจฉัยตามประเด็นข้อพิพาทและเป็นการฟังข้อเท็จจริงตามภาระการพิสูจน์โดยชอบแล้วฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น อนึ่ง ขณะจำเลยที่ 1 ทำสัญญากู้ยืมเงินกับโจทก์ โจทก์ประกาศอัตราดอกเบี้ยซึ่ง ณ วันที่ 29 ธันวาคม 2536 กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (เอ็ม แอล อาร์) ร้อยละ 11.5 ต่อปี ลูกค้ารายย่อยชั้นดี (เอ็ม อาร์ อาร์) ร้อยละ 13.25 ต่อปี แต่ในสัญญากู้ยืมเงินระบุดอกเบี้ยไว้อัตราร้อยละ 19 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยในกรณีลูกค้าผิดเงื่อนไขการชำระหนี้ แม้ว่าโจทก์เป็นธนาคารพาณิชย์ การคิดอัตราดอกเบี้ยมิได้อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 654 แต่การคิดอัตราดอกเบี้ยของโจทก์พึงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 มาตรา 14 ซึ่งกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ซึ่งโจทก์ออกประกาศดอกเบี้ยและส่วนลดตามอัตราดอกเบี้ยแต่ละกรณีตามเอกสารดังกล่าว ดังนั้น ที่โจทก์กำหนดอัตราดอกเบี้ยในสัญญาเกินกว่าประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศของโจทก์ดังกล่าวข้างต้น จึงถือว่าเป็นการปฏิบัติฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 อันต้องห้ามตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช 2475 มาตรา 3 (ก) จึงเป็นโมฆะ โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยเงินกู้จากจำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 เพียงอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับตั้งแต่วันผิดนัดเป็นต้นไป โจทก์มีหนังสือทวงถามให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ทั้งหมดให้เสร็จสิ้นภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือ โดยมีการส่งหนังสือทางไปรษณีย์ไปตามภูมิลำเนาของจำเลยที่ 1 แต่ส่งไม่ได้เนื่องจากไม่มารับภายในกำหนด ตามสำเนาหนังสือทวงถามพร้อมซองจดหมาย กำหนดระยะเวลาที่ให้จำเลยที่ 1 ปฏิบัติตามข้อความในหนังสือยังไม่อาจเริ่มนับ จึงให้ถือเอาวันที่โจทก์ฟ้องคดีนี้เป็นวันที่เริ่มคิดดอกเบี้ยเงินกู้ ส่วนดอกเบี้ยสำหรับหนี้กู้เบิกเงินเกินบัญชีที่ศาลอุทธรณ์กำหนดให้คิดในอัตราร้อยละ 12.75 ต่อปี คงที่นับแต่วันที่ 21 มกราคม 2538 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จนั้น เป็นการคิดดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชีในอัตราสำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี (เอ็ม อาร์ อาร์) ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏตามบันทึกการคำนวณดอกเบี้ยและประกาศอัตราดอกเบี้ยว่าโจทก์ประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเป็นระยะ ๆ ดังนั้นหากนับถัดจากวันที่ 21 มกราคม 2538 เป็นต้นไป โจทก์ประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมสำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี (เอ็ม อาร์ อาร์) ในอัตราที่ต่ำกว่าร้อยละ 12.75 ต่อปี จะทำให้การคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 12.75 ต่อปี ดังกล่าวเป็นการคิดดอกเบี้ยที่เกินกว่าประกาศของโจทก์ในช่วงนั้นได้ จึงเห็นสมควรแก้ไขโดยกำหนดให้จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 ชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์นับแต่วันที่ 21 มกราคม 2538 เป็นอัตราสำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี (เอ็ม อาร์ อาร์) ปรับเปลี่ยนขึ้นลงตามประกาศของโจทก์ แต่ไม่เกินกว่าอัตราร้อยละ 12.75 ต่อปี ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามภาวะตลาดการเงิน ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศของโจทก์ ซึ่งออกตามความในมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 ปัญหาตามที่กล่าวมาเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) พิพากษาแก้เป็นว่า

สำหรับหนี้กู้เบิกเงินเกินบัญชี ให้จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 ชำระเงิน 36,657,490.04 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตรดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมสำหรับลูกค้ารายย่อยชั้นดี (เอ็ม อาร์ อาร์) นับแต่วันที่ 21 มกราคม 2538 ตามประกาศธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ที่ประกาศปรับเปลี่ยนในแต่ละช่วงเวลา แต่นับแต่วันที่บริษัทบริหารสินทรัพย์เพชรบุรี จำกัด รับโอนหนี้จากธนาคารนครหลวงไทย จำกัด เป็นต้นไป การคิดดอกเบี้ยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 มาตรา 10 วรรคหนึ่ง จนกว่าจะชำระเสร็จ โดยให้นำเงิน 29,000,000 บาท หักออกจากยอดหนี้ค้างชำระในวันที่ 10 กรกฎาคม 2539 โดยให้ใช้ดอกเบี้ยก่อนต้นเงิน ทั้งนี้ ดอกเบี้ยที่ปรับเปลี่ยนต้องมีอัตราไม่เกินกว่าร้อยละ 12.75 ต่อปี สำหรับหนี้เงินกู้ให้จำเลยที่ 1 ที่ 4 ถึงที่ 7 ชำระต้นเงิน 78,893,159.97 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 16 พฤษภาคม 2543) จนกว่าจะชำระเสร็จ ทั้งนี้ให้นำเงินที่จำเลยที่ 1 ชำระหนี้เงินกู้และเงินที่เหลือจากการที่โจทก์หักชำระหนี้อื่นแล้ว 264,594 บาท ไปหักออกจากยอดหนี้ที่ค้างชำระตามวันที่ชำระหนี้เงินกู้ แล้วจึงคำนวณเป็นยอดหนี้ใหม่ นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

นิยุต สุภัทรพาหิรผล · เกษม เกษมปัญญา · ทวี ประจวบลาภ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/16376/2557>